

המביא גט פרק ראשון גיטין

עין משפט נר מצוה

נח א ב מו פ"ו מהל
עבדים הלוי סמג
עשין פ"ו ט"ז ע"ד סי'
קסו סעי' מ:

מוסף תוספות

א. לא תקנו בקידושין.
דלא שייך כאן טעמא
דעינוגא. מוס' ה"ל"ט.
ב. אם לא יתא מקדים
ועד שחודש שבעה לשמה.
מוס' ה"ל"ט. וכוון דבריה
תליא מלתא ואיהי שקלא
לרו מרעיה. ואי אתי בעל
ומערער נמי מצי מגיש
לה. למאי ניהוש לה.
רש"י ג. [ג.] ולא נפיק
מינה חורבה. מוס' ה"ל"ט.
ד. וליהיה בקידושין.
מוס' ה"ל"ט. ה. לידע
מתי נאסר בשעשה והותר
בבת ישראל. מוס' יעמות
ל: ד"ה וכו'. ותי מוס' לקמן
י. ד"ה מפני שאומן טעם
לח. ו. מ"ש ונקט עבד.
מוס' יעמות ל: ד"ה וכו'.
ז. [מ] שטר מירית. מוס'
יעמות ל: ד"ה וכו'.
ח. שכתובין בהן זמן.
מוס' ה"ל"ט. ט. שטר
מכירת עבד. מוס' ה"ל"ט.
י. כיון דעומד וצווח
ואומר שאינו רוצה
להשתחרר ודאי חוב הוא
ל. מוס' ה"ל"ט. יא. ותי
מוס' ה"ל"ט. ויעני' ע"ל
שמע"ס. יב. וליכא
למפר דהיינו בכוותם
ראשונים וכתוב בהם זאת
אלהים היו עובדים,
דהא. מוס' מולין ד. ד"ה מלת.
יג. [ומת] קידושין עו.
יד. מלת. וכן מביע"ט
מולין ד. ד"ה מלת. מ"י
ע"ל קמ"ן. יז. לא בעי
חוקה. מוס' ה"ל"ט.
יח. באורייתא. רש"י מולין
קד ד. טו. דלמא רבנן
תרתו בעו. מוס' ה"ל"ט.

פסקי ר"ד

כל גט שיש עליו עד
כותי פסול חזין מגיטי
נשים ושחרורי עבדים
ומעשה שהביאו לפני
ר"ג לכפר עותנאי גט
אשה והכשירו אצ"פ שהיו
עדיי כותים פי
כל שטר שחתום בו
עד כותי פסול שהכותים
הם חשודים להניד עדות
שקר חזין מניש וכו'
לקמן מפרש טעמא איך
אלעור לא הכשירו בגט
אלא ע"א כותי בלבד
וכגון דחתה ישראל לבסוף

כי קתני מילתא דליהא בקדושין בו'. כל הני ליתנהו בקדושין
דמולין ומביא בגט משום עיגונא אבל כאן^א אם תראה לא תקבל
הנך קדושין^ב ועד כותי לא שייך בקדושין דבגט הוא דמכשירין
דלקמן משום דעדי הגט אין חותמין זו בלא זה^ג דלי ללו
דכתיב חצר הוה לא הוה מתמים ליה

מקמייהו אבל בקדושין חותמין זה
בלא זה דלא שייך למיגזר משום
כולכס דגבי גט גזרינן שמא יאמר
כולכס חתומו ואם יחתמו זה בלא
זה לאמר שחתמו זו שנים ויתגורו
לאשה ומסבור שהיא מגורשת ומלך
ומנשא ועבל קפיד אבל בקדושין
אין לחוש אם מסבור שהיא מקודשת^ד
והא לא שכיחא שתקבל קדושין מאחר
כיון שסבורה להיות מקודשת וכן
ערכאות כיון דליכא עדי מסירה
ישראל כשר בקדושין אצ"פ שחותמין
עובדי כוכבים דליכא למיחש דילמא
אחי למיסמך עלייהו דלא אחי לדי
תקלה צמה שסבורה להיות מקודשת
כדפירשו וא"ת והאיכא זמן ששו
גיטי נשים לשחרורי עבדים^ה כדלממי'
בפרק ד' אחין (יעמות דף לז:) והא
^ו עבדא איכא דקני כנספא ואיכא
דקני בשטרם ותקון רבנן זמן^ו
ובשחרורי עבדים איירי ולא כמו
שפירש סם בקונטרס שטר מכירת
עבד דל"כ^ז הוה מני למפרך^ח מקרקעות
וכל שטרות^ט ועוד דלוחו^י אינו נפסל
כשאין זו זמן אלא בשטר שחרור
איירי שנפסל בלא זמן כמו גיטי
נשים וי"ל דכיון שרגילין לעשות זמן
בכל שטרות לא תניא הכא^י :

בשליחות בע"ב בורחה בו'.
פי' בקונטרס והכי קתני צו שו גיטי נשים ושחרורי עבדים
ששליח זה עשה שליח אללו בע"ב ואם ראה העבד חזר מה שאין כן
בקדושין דלע"ג דחזר לאו דומיא דהני הוא ואין נראה דלי מיייר
בשליחות בעל כורחיהו רבנן נמי מודו דחזר דבעד ואין זכין לו
בעל כורחו^א ונראה כפ"ח דכיון דבעד ואשה איכא שליחות בעל
כורחיהו הוה אמינא דאין יכול לחזור דכיון דבא ליד השליח כאילו
בא^ב ליה דמי כיון שאין יכולים לעבד אבל קדושין דאין בע"ב פשיטא
דחזר ומילתא דלימא בקדושין היינו דלימא חידוש בקדושין וקשה
לימני דשוו לבע"ב והוה ארבע אפי' לרבנן^ג מצאת כותי מותרת.
ואם תאמר הלא גזרו על פתן כדלמרינן צפירקי דרבי אליעזר ר.
^ד לפי שהיו מצטלני בנין בית המקדש צימני עורא^ה וקתני התם
מכאן אמר רבי אליעזר כל האוכל פת כותי כאילו אוכל בשר
חזיר ותניא נמי צפ"ק דחולין (דף יג.) גבי מין פתו פת כותי
ואור"ת דמיייר צפיסת ישראל שעשה כותי מנה ממנה^ו וא"ת אמאי
יולא זה ידי חובה דילמא לא שמרה לשם מנה דחשידי אלפני עור
וגו' וי"ל כגון דקיס לן דאין לכותי מנה אחרת שיוכל ללאת זה ידי
חובתו כדמשמע בריש חולין (דף קד.) קוטע ראשו של אחד מהן ונותנו
לו אכלו מותר לאכול משחטמו: ו**ואדרם** יוצא בה י"ד חובתו. וזו
אף זו קתני ואשמעינן דבקאיין בשימור לשם מנה: **אי תנא קמא**
אפי' שאר שטרות נמי. אור"י דמשמע דלת"ק^א מהניא כתיבה^ב לחודיה
לע"ג דלא אחזק מדללא קאמר את"ק אי דאחזק כו' כדקאמר
ארשב"ג וא"כ פשיטא ליה לש"ס דמנה לא אחזק פירוש אין ידוע
אי אחזק דלי מנה כתיבה ואחזק מנה ליה לש"ס דכתיבה לחודיה
מהניא לתנא קמא^ג וכן משמע בפרק קמא דחולין (דף קד.) דמעיקרא
מוקי פלוגתייהו כתיבה ולא אחזק דלת"ק מהניא ולרשב"ג לא מהניא
ופריך האי כל מנה שהחזיק בה אם החזיקו בה מיבעי ליה משמע דלא
ידיע לן אי אחזק בה מדקאמר אם אחזקו בה מיבעי ליה וקשה דלמאי
דמסיק התם דאחזק בלא כתיבה איכא צינייהו דלתנא קמא לא מהני

ורשב"ג לטפויי אחא למימר דמהני מנה ליה דלא מהני לת"ק כיון דכתיבה לחודיה מהני הכא כ"ש דמהני חזקה
לחודיה דעדיפא דמהני אף לרשב"ג דוחק לומר לע"ג דממילתא דתנא קמא אין להוכיח דלא מהני חזקה לחודיה מכל מקום יש ללקדק מרשב"ג
דאחא לטפויי חזקה לחודה מכלל דלתנא קמא לא מהני ונראה לר"י דלמסקנא דהתם מנה כתיבה והחזיקו בה והשתא יש להוכיח מתנא קמא
גופיה דחזקה לחודה לא מהניא מדנקט מנה דכתיבה ואחזקו דאי חזקה לחודה מהניא הוה ליה למינקט שחיטה דליכא אלא חזקה לחודה
ואם תאמר אם כן מנה ליה דכתיבה לחודה מהני לתנא קמא כיון דמנה כתיבה ואחזקו ויש לומר מדללא מפרש צדיקא מלת כותי מותרת
האיילי והחזיקו בה משמע דלא הוה טעמא אלא משום דכתיבה עשה טעם הידוע לכל בלא שום פירוש ואם תאמר כיון דלתנא קמא
חזקה לחודה לא מהניא מנה לן דכתיבה לחודיה לא מהניא לרבן שמעון בן גמליאל דפריך אי אחזקו כו' דילמא כתיבה עדיפא דמהני אפי'
לתנא קמא וכל שכן דמהני לרבן שמעון בן גמליאל ועוד במסקנא דחולין הוה ליה למימר אחזקו בלא כתיבה נמי איכא צינייהו מדללא
קאמר

איכא צינייהו שמוס מוצהקין. כלומר ת"ק צשיטמיה דרבי אלעזר קאי
ומדרבנן הוה דפסליה דילמא אחי למיסמך אחתומין ולמוסרו צפנייהס
ואתא ר' שמעון למימר אם שמות מוצהקים דעובדי כוכבים הן אין
ישראל נקראין בלותן שמות לאו היינו מזויף ומתוכו דמודה ר"א דכולי
עלמא ליעי לעובדי כוכבים הוה

ולא אחי למיסמך עלייהו בלא עדי
מסירה: חזרה. ראה לחזור צשיטהס
לר"מ פסולא דאורייתא הוה דהא
כיון דבטיב משלח לשליחותיה דשליח
נמלא שאינו שלוחו ואין כאן גירושין
כלל וייעני דאורייתא דרממנא אמר
ועתו צידה^א וזה לא נתן לא הוה ולא
שלוחו: הכי גרסינן אלא כי קמי
מילתא דלימא בקדושין. כלומר כי
פרכינן לעיל האיכא מחובר ולשמה
לא תשני פסולא דאורייתא לא קתני
אלא אימא מילתא דלימא בקדושין
לא קתני כגון לשמה. ומחובר אימא
נמי צשטרי קידושין כדכתיב (דברים
נד) ויאלה מציתו והיתה לאיש אחר
איתקוש הווייה ליליאה (קדושין ה. וי"ט).
אבל צפני נכתב ליתיה בקדושין
דמקנתא דרבנן בעלמא היא צגיטין
דילמא אחי בעל מערער ופסיל ליה. ועד
כומי נמי אינו כשר בקדושין דהאי דלשכרו
בגיטין היינו טעמא דלקמן (ע"ב)
עובדו בפסח. אחרת מוצהקין זה בלא זה
מה שאין כן בשאר שטרות. וערכאות
נמי ליתא בקדושין איכא דליכא
עדי מסירה ישראל דבגט ושחרור
הוה דגורי דילמא אחי למיסמך
עלייהו ומנכרינן ליה גיטא אחרת
אבל בקדושין כיון דמדאורייתא
מקודשת משום עדי מסירה אי

אחרת אינה מקודשת שרית אשת איש לעלמא: ופרכינן חזרה גופה
איכא בקדושין. שאם מסר שטר קידושין לשלוחו וראה לחזור חזר
דאין כן זכות הוה לה דאסר לה אכולי עלמא ומשום האי שטרא
אינו מתחייב צמונומיה: **בשליחות בעל כורחה בו'**. כלומר דומיא
דגיטין לא משכחת לה בקדושין דהא שליח זה משתלח אכלה לגרשה
בעל כרחה וכן לעבד לשחררו על כרחו אבל בקדושין לא היה
נעשה שליח אכלה על כרחה הילכך הכי קתני צו שו גיטי נשים
ושחרורי עבדים ששליח זה היה נעשה שליח אכלן על כרחו ואם
העבד חזר מה שאין כן בקדושין דלע"ג דחזר לא דומיא
דהני הוא: **בתנאי עד כותי פסול**. דחשידי אצרות שקר: חזן
מגיטי נשים. כדמפרש בגמרא: **לכפר עותנאי**: **גב' מנה כותי**
מוסרת. צפסח לאכילה ולא חיישינן שמא החמיניה: **ואדם יולא**
זה ידי חובתו צפסח. משום חובת לילה הראשון שהוא חייב
לאכול מנה המשמרת כדכתיב (שמות יג) בערב תאכלו מנא. ואפי'
ידעינן זה דלא החמיניה לא נפיק זה אלא אם כן עבד לה שימור
לשם חובת מנה^א דכתיב (שם) ושמרתם את המנא וכותים בקאיין
הן צשכריה להשתמר לשמה ועושין לה שימור: **ר"א אומר**. אף
באכילה כל ימות הפסח דחשידין להו שמא מחמנין: כל מנה שהחזיקו
בה בו. ובהכל שוחטין^ב מפרש דלתי ר"ש לאוסופי אתנא קמא אף
מנה שהיא מדברי סופרים ואינה כתובה בתורה אם החזיקו בה
סמכינן עלייהו: **אפי' שאר שטרות נמי**. דהא לא חשידי: אי
דאחזקו. בהלכות גיטין ושטרות: **וכגון דאחזקו צה**. צגיטין ושחרורין:
ולא אחזקו צה. בשאר שטרות: אי הכי מאי איירי. דלא
אכשירין צגיטין אלא חד כותי כדקתני מתני' עד כותי דחד כותי
ואחד ישראל הוה דמכשר אבל תרתייהו כותים לא: **לא הכשירו זו**.
בגט אשה: **לעולם כ"י אלעזר**. דאמר חשידי. וגיטין מאי טעמא
הוכשר עד כותי: **כגון דחסיס ישראל**. עד השני. לנפוק. מתת כותי:

א) לעיל... ב) קדושין עו.
חולין ד. [מוספתא פסחים
פ"ג]. א) [בכיתת מו: חולין
ש"ט]. ד) [דברים כד].
ה) כ"א טפס: מקום.
ו) [פסחים לח:]. ז) [חולין
ד. ח] [וע' היטב מוס'
יעמות ל: ד"ה וכו'.
ט) "ל לך. רש"י,
י) [דפוס ויניאה].

גליון הש"ס

בתנאי חזין בעיני נשים.
ע"י דף קס ע"ב מדי'
שלא מתקן:

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה כי וכו' ואי
לאו דכותי וכו' (ג) עבדא
דאיכא דקני:

מוסף רש"י

כל גט כלומר כל שטר
(ע"ל טו.) מצה כותי
מותרת. לאלה צפסח
ואין זה משום משלח
דחיימין (קדושין עו.) ולא
חיימין לחמן צפסח (חולין
ד.) ואדם יוצא בה ידי
חובתו בפסח. אחרת מוצהקין זה בלא זה
קטנו חובה לאכול מנה
בלילה ראשונה דכתיב
(שמות יג) צשיט תאכלו
מנא. ואם ישב ולא אכל
עבר עשה (חולין ד.) ויולא
בה. דלא הוה קממין
וצניקות לש עובדי כוכבים
שלא תנאו. דק"ל (פסחים
מ.) אדם מתנא כריסו
מהם ובלבד שאוכל כות
מנה אחרת באחרונה
משום דבתנא מנא בעין
שימור לשם מנה. אבל
נתת כותי אין צריך לאכול
מנה אחרת באחרונה
דנקיף צמנא שימור
(קדושין עו.)